

8. december 2015

Vold og trusler på arbejdspladsen

En tredjedel af FOAs medlemmer er inden for de seneste 12 måneder blevet udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. Det viser en undersøgelse, som FOA har udført blandt sine medlemmer.

Undersøgelsen er gennemført i april 2015 via FOAs elektroniske medlemspanel, og i alt 2.408 medlemmer deltog i undersøgelsen.

Hovedkonklusioner

- En tredjedel af FOAs medlemmer er inden for de seneste 12 måneder blevet udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. FOA-medlemmer bliver oftere udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads end andre lønmodtagere, hvor det gælder for 8 procent.
- Især medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren bliver udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. Halvdelen af medlemmerne inden for denne sektor har inden for de seneste 12 måneder oplevet trusler om vold.
- Blandt medlemmer, der arbejder i psykiatrien, er det hele 2 ud af 3, der er inden for det seneste år er blevet udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. Daglejen er den arbejdsplads, hvor færrest medlemmer bliver udsat for trusler om vold. Her gælder det for 1 procent.
- Hvert fjerde FOA-medlem er blevet udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder. Dette ligger højere end for lønmodtagere generelt, hvor andelen er 6 procent.
- 2 ud af 3 medlemmer, der er blevet udsat for trusler om vold inden for de seneste 12 måneder, er også blevet udsat for fysisk vold inden for samme periode.
- 1 ud af 3 medlemmer ansat i Social- og Sundhedssektoren er blevet udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder. Social- og Sundhedssektoren er dermed den sektor, hvor flest medlemmer bliver udsat for fysisk vold.
- Det er særligt medlemmer, der er arbejder i psykiatrien, på specialområdet eller på et plejehjem/plejecenter/aktivitetscenter, der udsættes for vold. På disse arbejdssteder har omkring halvdelen af medlemmerne været udsat for fysisk vold inden for det seneste år.
- Undersøgelsen viser, at færre har oplevet fysisk vold på de arbejdspladser, der prioriterer forebyggelse højt.

KONTAKT

Rapport udarbejdet af:
FOA Kampagne og Analyse

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

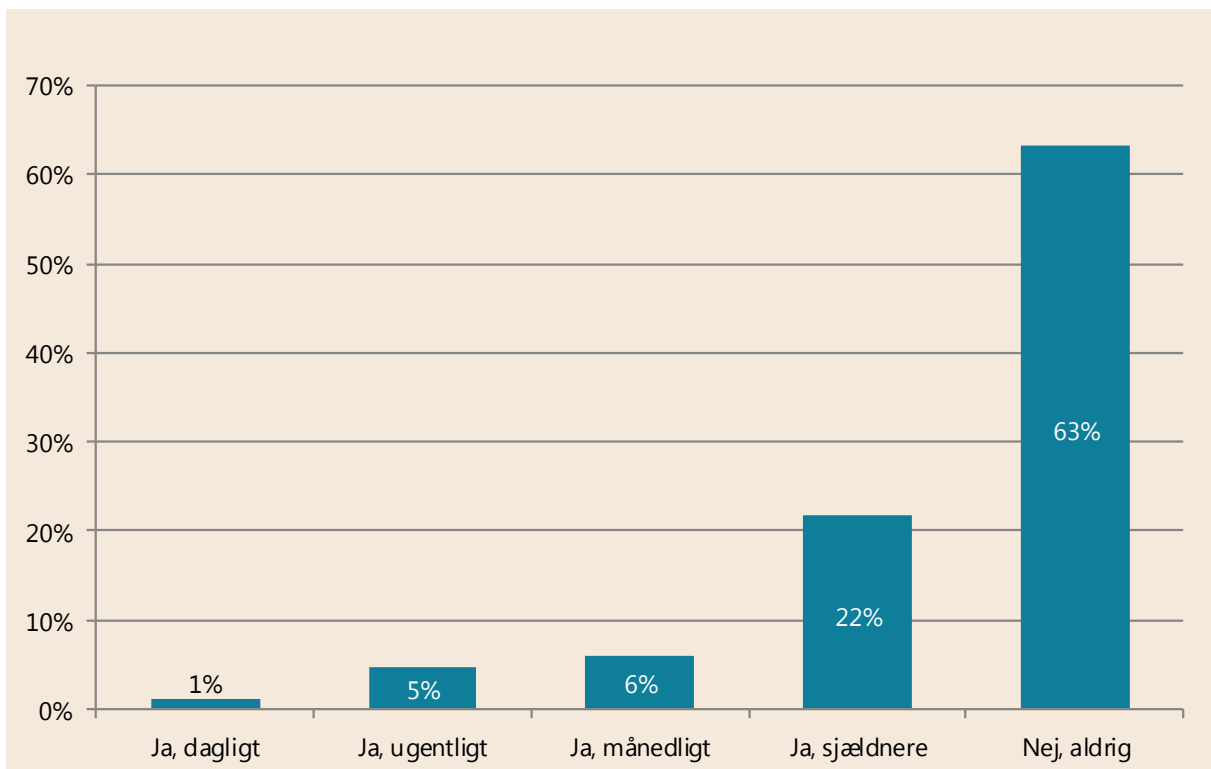
Cæcilie Saul
Tlf. 46 97 23 85

Helene Louise Munk Fog
Tlf. 46 97 23 16

En tredjedel af FOAs medlemmer udsættes for trusler om vold på deres arbejdsplads

I arbejdsmiljøundersøgelsen er FOAs medlemmer blevet bedt om at tage stilling til følgende udsagn: "Har du selv inden for de seneste 12 måneder været udsat for trusler om vold på din arbejdsplads?". Figur 1 viser fordelingen.

Figur 1. Har du selv inden for de seneste 12 måneder været udsat for trusler om vold på din arbejdsplads?

Antal svar: 2.269.

3 % har svaret "Ved ikke/husker ikke" og fremgår ikke af figuren.

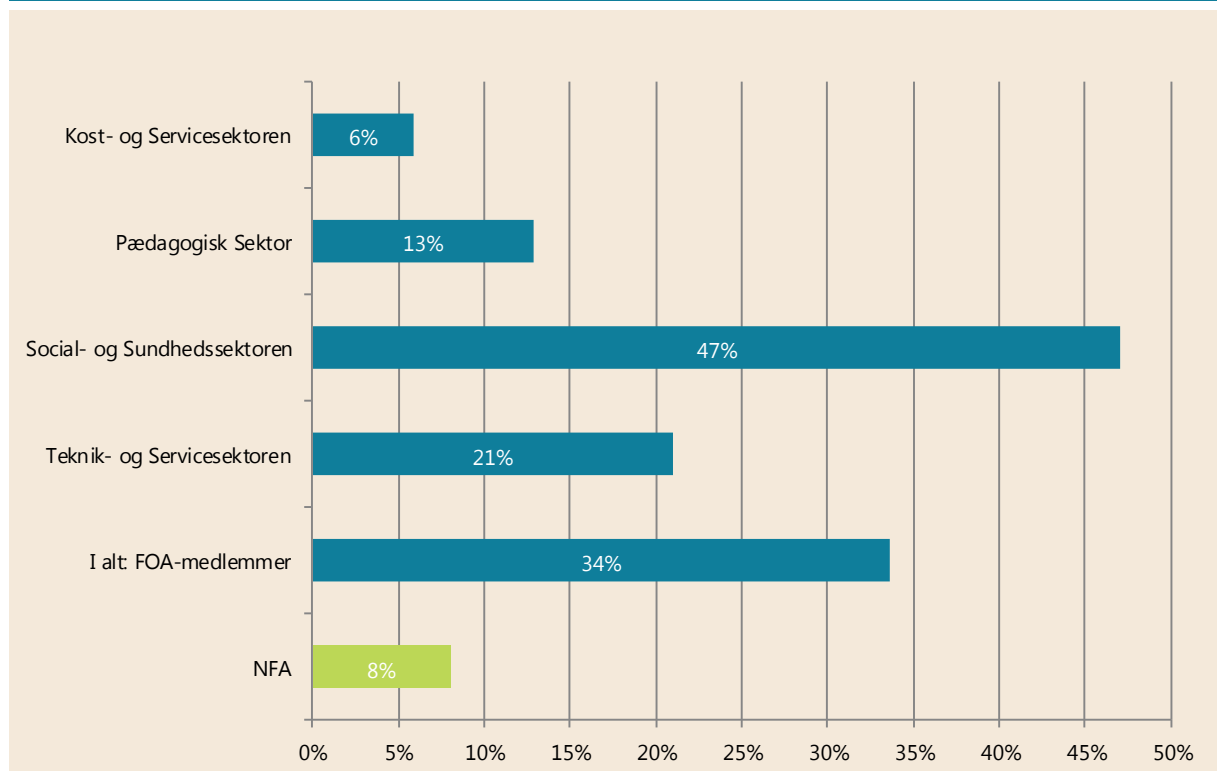
Af figur 1 fremgår det, at 1 procent af FOAs medlemmer dagligt er blevet udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. 5 procent er blevet det ugentligt, og 6 procent månedligt. 1 ud af 5 er blevet udsat for trusler sjældnere end månedligt, og 3 ud af 5 svarer, at de aldrig er blevet udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads inden for det seneste år. Sammenlagt har 1 ud af 3 (34 %) FOA-medlemmer været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder.

Der er ikke statistisk sikre forskelle mellem mænd og kvinder, hvis vi sammenligner kønnene inden for de forskellige arbejdssteder.

Social- og Sundhedssektorens medlemmer er oftest udsat for trusler om vold

For at undersøge hvorvidt der er bestemte grupper af FOAs medlemmer, der oftere bliver udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads, er medlemmerne blevet opdelt på den sektor, som de arbejder indenfor. Af figur 2 ses opdelingen på FOA-sektorer. I figuren ses også en sammenligning af FOA-medlemmer med lønmodtagere generelt. Her sammenlignes med en undersøgelse udført af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) fra 2014.

Figur 2. Andel, der inden for de seneste 12 måneder har været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. Fordelt på sektor. Sammenlignet med NFA.

Antal svar: 2.269 FOA-medlemmer, fordelt på Kost- og Servicesektoren 122, Pædagogisk Sektor 598, Social- og Sundhedssektoren 1.411, Teknik- og Servicesektoren 134, samt 4 medlemmer Uden Sektor, der indgår i "I alt". NFA: 9.106. At have været udsat for trusler om vold er konstrueret ud fra svarmulighederne "Ja, dagligt", "Ja, ugentligt", "Ja, månedligt" og "Ja, sjældent". NFA er Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Undersøgelsen er fra 2014 og ser generelt på lønmodtagere i Danmark.

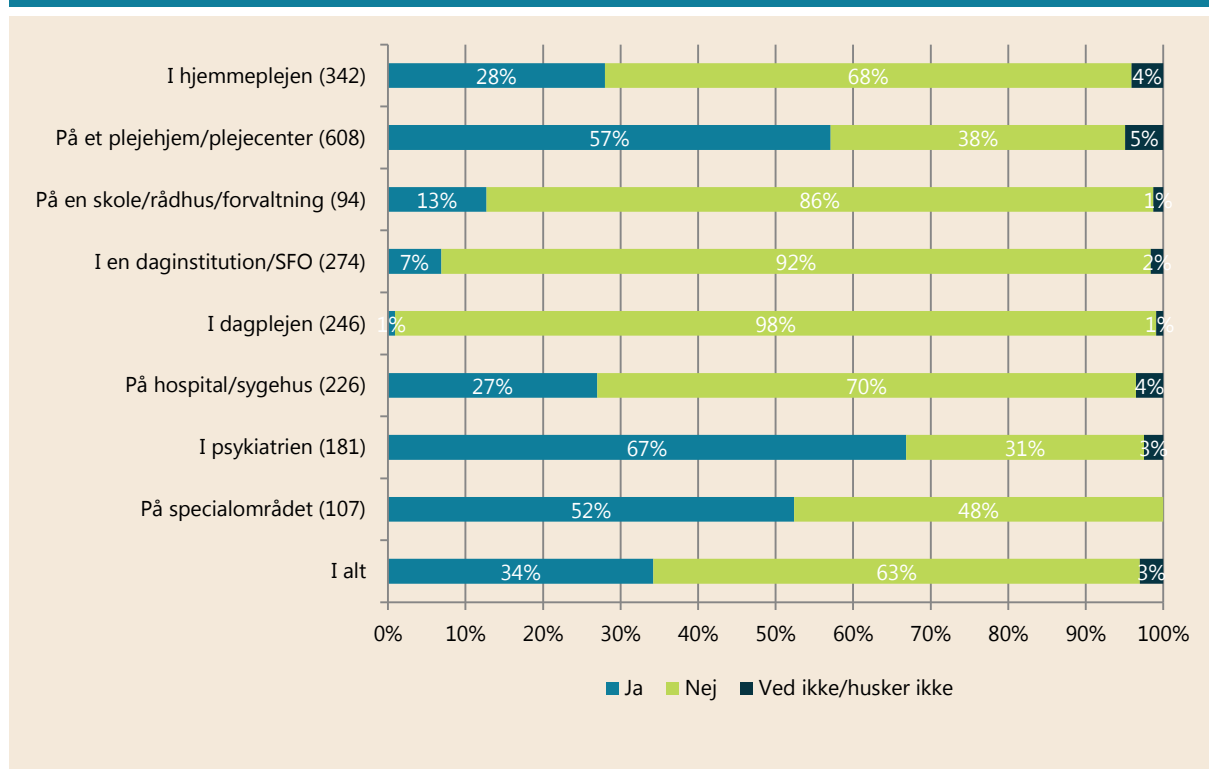
Figur 2 viser, at især medlemmer i Social- og Sundhedssektoren bliver udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. Lidt under halvdelen (47 %) af medlemmerne ansat i Social- og Sundhedssektoren har været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder, mens det gælder for 1 ud af 5 (21 %) medlemmer i Teknik- og Servicesektoren. I den Pædagogiske Sektor har 13 procent været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads, og 6 procent i Kost- og Servicesektoren. Især faggrupperne Plejere, "LFS, døgn" og Omsorgsmedhjælpere bliver udsat for trusler om vold. Her har henholdsvis 75 procent, 75 procent og 63 procent været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder (figur ikke vist).

Som det også fremgår af figur 2, oplever FOA-medlemmer markant oftere at blive udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads end andre lønmodtagere. I NFAs undersøgelse gælder det i gennemsnit for 8 procent, mens det i gennemsnit gælder for 34 procent af FOAs medlemmer.

Medlemmer, der arbejder i psykiatrien, er oftest ramt af trusler om vold

2 ud af 3 (67 %) medlemmer, der arbejder i psykiatrien, har inden for de seneste 12 måneder været udsat for trusler om vold. Medlemmer på plejehjem/plejecentre og på specialområdet er også mere udsat for trusler om vold end andre arbejdssteder. Her har mere end halvdelen af FOAs medlemmer været udsat for trusler om vold inden for det seneste år. Dette fremgår af figur 3 nedenfor.

Figur 3. Har du selv inden for de seneste 12 måneder været udsat for trusler om vold på din arbejdsplads? Fordelt på arbejdssted.¹

Antal svar: 2.269. Pga. afrundinger summerer alle arbejdssteder ikke til 100 procent.

Ja-kategorien er konstrueret ud fra svarmulighederne "Ja, dagligt", "Ja, ugentligt", "Ja, månedligt" og "Ja, sjældent".

Der fremgår kun arbejdssteder, hvor der i undersøgelsen var over 30 medlemmer, der placerede sig inden for disse arbejdssteder.

Medlemmer, der arbejder med børn, er mindre udsat for trusler om vold. Kun 1 procent af medlemmerne, der arbejder i dagplejen, har inden for det seneste år været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads. Det samme gælder 7 procent af medlemmerne, der arbejder i en daginstitution

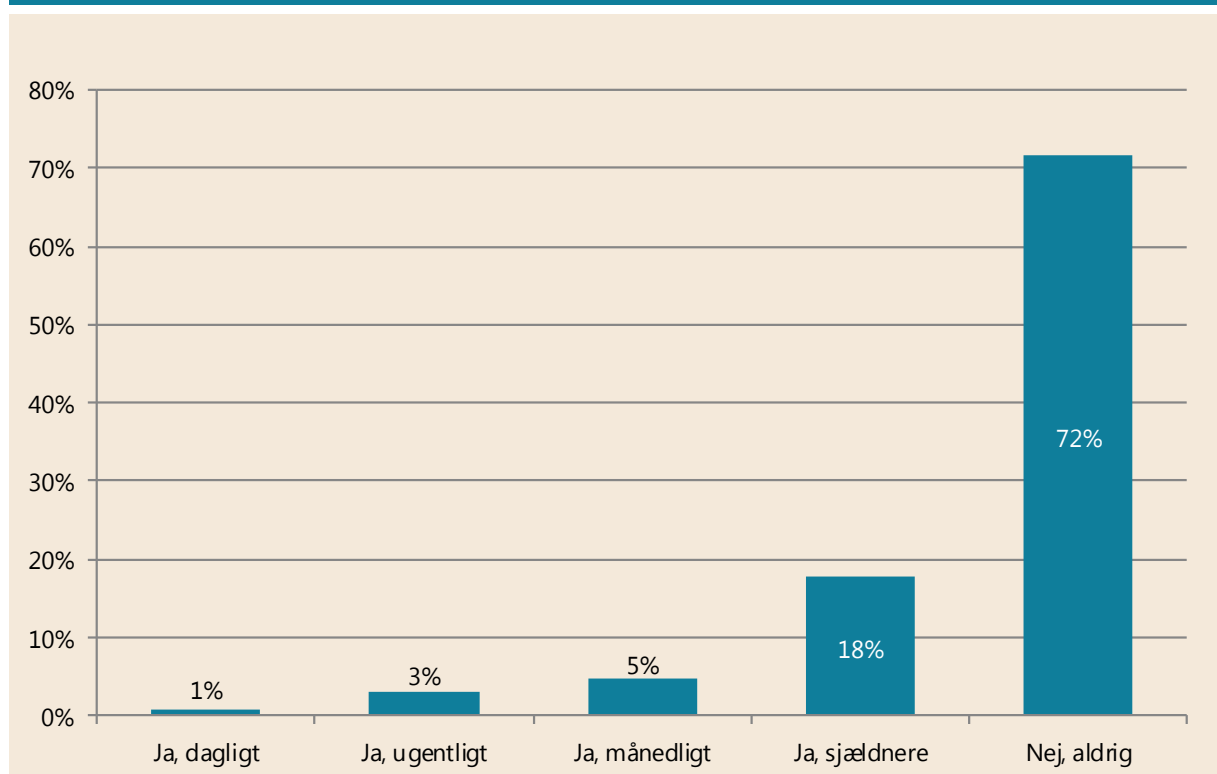
¹ Kategorien "På et plejehjem/plejecenter" dækker også over medlemmer, der arbejder på et aktivitetscenter. "På en skole/rådhus/forvaltning" dækker ikke over medlemmer, der arbejder i SFO. "I psykiatrien" dækker over medlemmer, der arbejder i behandlings- eller distriktpspsykiatrien og i socialpsykiatrien, bostøtte, botilbud og lignende. "På specialområdet" dækker over medlemmer, der arbejder i specialområdet på handicapinstitutioner, daginstitutioner, specialskoler og lignende.

eller SFO. Sammen med medlemmer, der arbejder på en skole, rådhus, forvaltningen eller lignende, hvor 13 procent har været udsat for trusler om vold, er det de tre arbejdssteder, hvor færrest medlemmer udsættes for vold på deres arbejdsplads.

Hvert fjerde FOA-medlem har været udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads i det seneste år

I forbindelse med undersøgelsen om trusler om vold på arbejdspladsen er det også blevet undersøgt, hvorvidt medlemmerne inden for de seneste 12 måneder er blevet udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads. Figur 4 viser, at mere end 1 ud af 4 (27 %) FOA-medlemmer er blevet udsat for fysisk vold inden for det seneste år. Dette kan ses af figur 4 nedenfor. Der er ikke statistisk sikre forskelle mellem mænd og kvinder, hvis vi sammenligner kønnene inden for de forskellige arbejdssteder.

Figur 4. Har du selv inden for de seneste 12 måneder været udsat for fysisk vold, mens du var på arbejde?

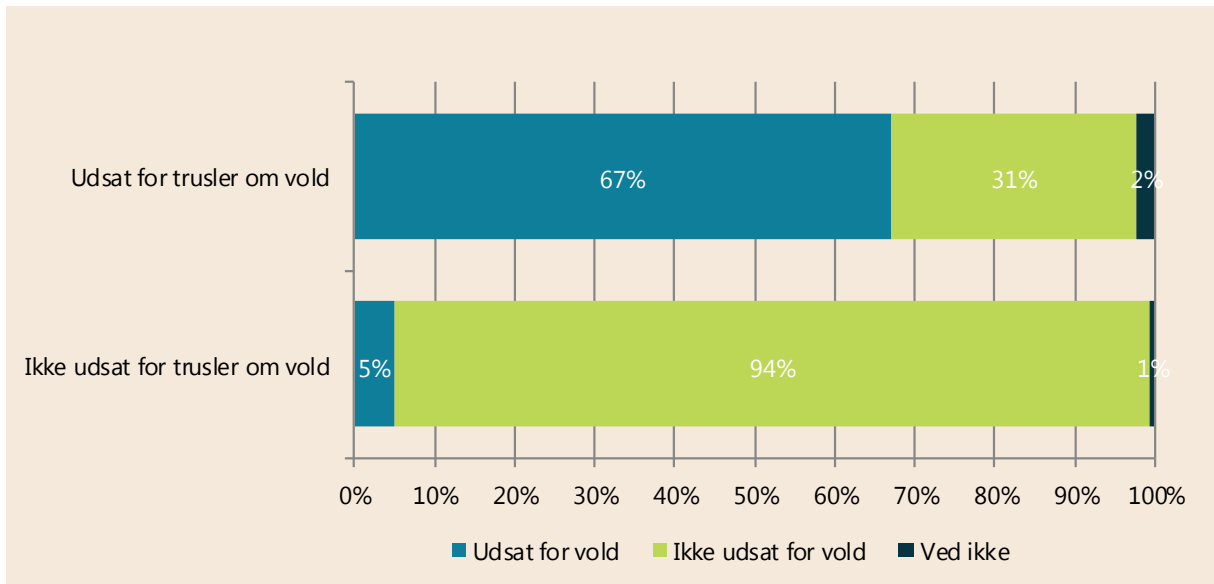

Antal svar: 2.265. Pga. afrundinger summerer totalen ikke til 100 procent.

Andelen af FOA-medlemmer, der har været *udsat for fysisk vold* på deres arbejde inden for de seneste 12 måneder er dermed en anelse mindre, end medlemmer, der er blevet *udsat for trusler om vold* (34 %).

Der ses dog en tydelig sammenhæng mellem medlemmer, der er blevet udsat for trusler om vold, og medlemmer, der er blevet udsat for fysisk vold. Det fremgår af figur 5 (næste side).

Figur 5. Har du selv inden for de seneste 12 måneder været udsat for fysisk vold, mens du var på arbejde? Fordelt på spørgsmålet: "Har du selv inden for de seneste 12 måneder været udsat for trusler om vold på din arbejdsplads?"

Antal svar: 2.265. Pga. afrundinger summerer alle kategorier ikke til 100 procent. "Udsat for vold" og "Udsat for trusler om vold" kategorierne er konstrueret ud fra svarmulighederne "Ja, dagligt", "Ja, ugentligt", "Ja, månedligt" og "Ja, sjældent", som var svarmuligheder ved begge spørgsmål. Medlemmer, der har svaret "Ved ikke" til, om de har været udsat for trusler om vold, er ikke vist i figuren.

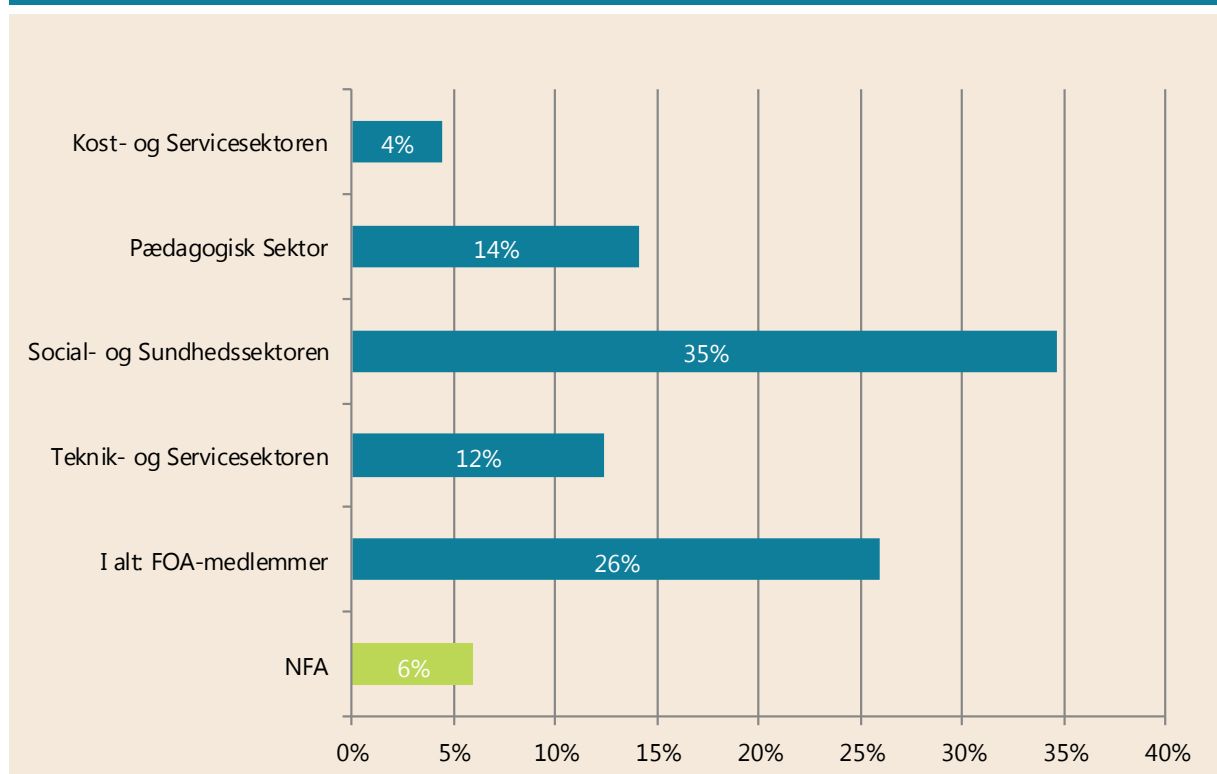
Af figur 5 fremgår det, at 2 ud af 3 (67 %) af de medlemmer, der inden for de seneste 12 måneder har været udsat for trusler om vold på deres arbejde, også har været udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads. 5 procent af de medlemmer, der ikke har været udsat for trusler om vold, har været udsat for fysisk vold inden for de seneste 12 måneder.

3 ud af 10 (31 %) medlemmer, der har været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder, er ikke blevet udsat for fysisk vold inden for samme periode. For de medlemmer, der har svaret, at de ikke har været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads, har lidt mere end 9 ud af 10 (94 %) heller ikke været udsat for fysisk vold.

Medlemmerne i Social- og Sundhedssektoren er oftest udsat for vold på arbejdspladsen

Figur 6 sammenligner de fire sektorer i forhold til, om medlemmerne har været udsat for fysisk vold. I figuren ses også en sammenligning til NFAs arbejdsmiljøundersøgelse.

Figur 6. Andel, der inden for de seneste 12 måneder har været udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads. Fordelt på sektor. Sammenlignet med NFA.

Antal svar: 2.265, fordelt på Kost- og Servicesektoren 122, Pædagogisk Sektor 597, Social- og Sundhedssektoren 1.408 og Teknik- og Servicesektoren 1.344 medlemmer uden sektor, der er talt med i "I alt". NFA: 7.812.

At have været udsat for trusler om vold er konstrueret ud fra svarmulighederne "Ja, dagligt", "Ja, ugentligt", "Ja, månedligt" og "Ja, sjældent".

NFA er Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Undersøgelsen er fra 2014 og ser generelt på lønmodtagere i Danmark.

Det fremgår af figur 6, at NFAs arbejdsmiljøundersøgelse fra 2014 viste, at 1 ud af 20 lønmodtagere (6 %) havde været udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder. Blandt FOAs medlemmer er det 1 ud af 4 (27 %) der har været udsat for vold på deres arbejdsplads inden for det seneste år. FOA-medlemmer udsættes således markant oftere for fysisk vold en lønmodtagere generelt.

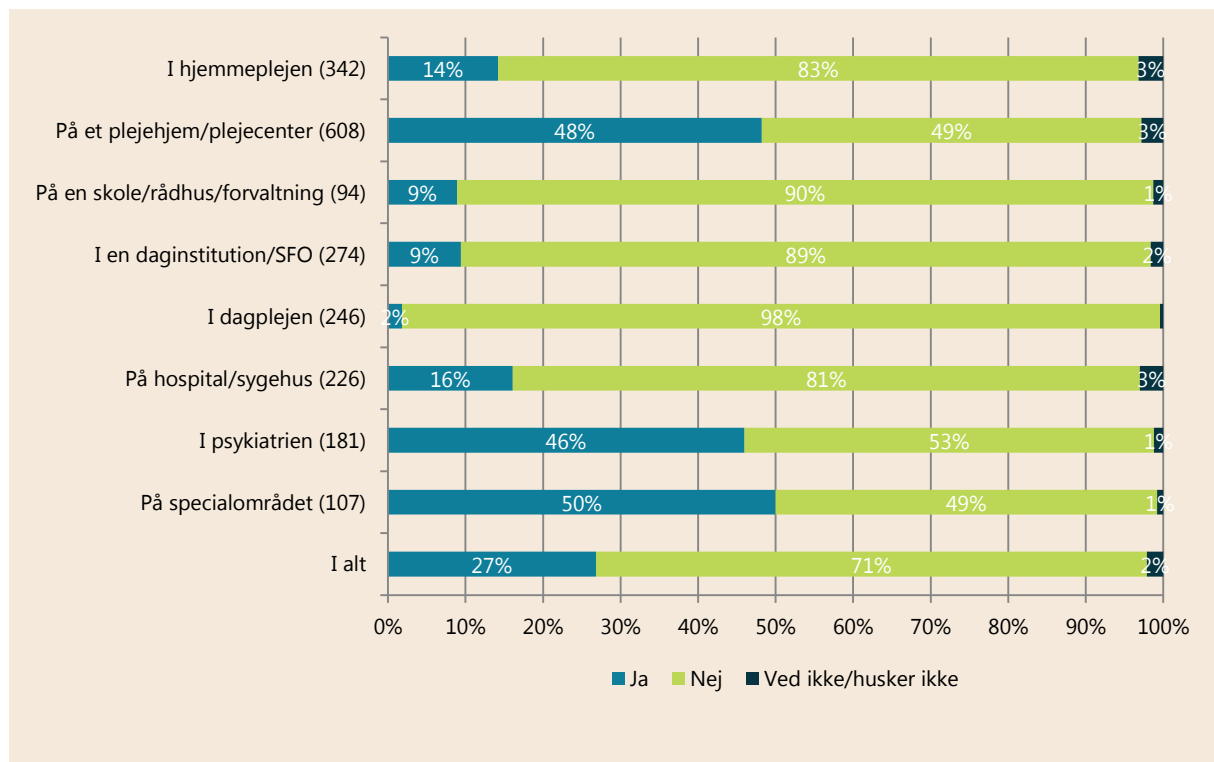
Figur 6 viser også, at medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren oftest udsættes for vold. Blandt disse medlemmer er 35 % blevet udsat for fysisk vold inden for de seneste 12 måneder. For Pædagogisk Sektor og Teknik- og Servicesektoren gælder det henholdsvis 14 % og 12 % af medlemmerne. Kost- og Servicesektoren er der, hvor færrest medlemmer har været udsat for fysisk vold, mens de har været på arbejde, nemlig 5 procent.

Det er især faggrupperne Omsorgsmedhjælpere og "LFS, døgn", der har været udsat for fysisk vold på deres arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder. 66 procent af Omsorgsmedhjælperne har været udsat for fysisk vold, mens det gælder 71 procent af medlemmerne, der er ansat under faggruppen "LFS, døgn" (figur ikke vist).

Særligt medlemmer ansat i psykiatrien, på specialområdet og på plejehjem er udsat for vold

Det er også blevet undersøgt, på hvilke arbejdssteder FOA-medlemmer oftest bliver udsat for vold. Figur 7 viser, at omkring halvdelen af medlemmerne, der arbejder på specialområdet (50 %), på et plejehjem/plejecenter (48 %) eller i psykiatrien (46 %), har været udsat for vold på deres arbejdsplads inden for det seneste år. Disse arbejdssteder ligger dermed markant over det gennemsnitlige niveau blandt FOA-medlemmer, som er 27 procent.

Figur 7. Har du selv inden for de seneste 12 måneder været udsat for fysisk vold, mens du var på arbejde? Fordelt på arbejdssted.

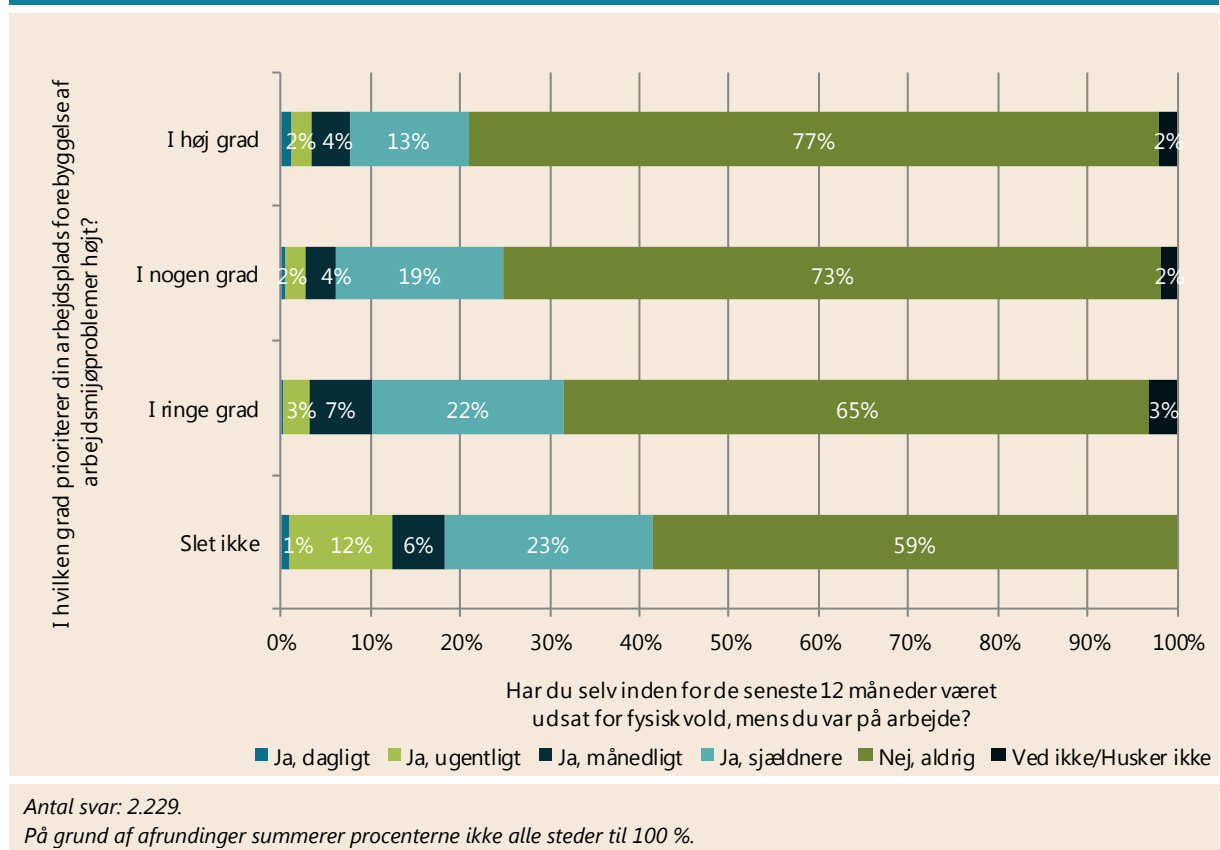
Antal observationer: 2.265. Pga. afrundinger summerer alle arbejdssteder ikke til 100 procent. Ja-kategorien er konstrueret ud fra svarmulighederne "Ja, dagligt", "Ja, ugentligt", "Ja, månedligt" og "Ja, sjældent". Der fremgår kun arbejdssteder, hvor der i undersøgelsen var over 30 medlemmer, der placerede sig inden for disse arbejdssteder.

Figur 7 viser også, at kun 2 procent af medlemmerne, der arbejder i dagplejen, har været udsat for trusler om vold på deres arbejdsplads inden for det seneste år. Det er dermed det arbejdssted, hvor færrest medlemmer udsættes for vold. 1 ud af 10 medlemmer (9 %), der arbejder på en skole, rådhus, forvaltningen eller lignende og i en daginstitution eller SFO, har været udsat for vold på deres arbejdsplads inden for det seneste år. De tre arbejdssteder udgør de steder, hvor medlemmerne sjældnest oplever at blive udsat for vold på deres arbejdsplads.

Færre oplever fysisk vold på de arbejdspladser, der prioriterer forebyggelse højt

I undersøgelsen har vi set på, om der er en sammenhæng mellem forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer og oplevelser af fysisk vold på arbejdspladsen. Dette fremgår af figur 8 nedenfor.

Figur 8. Fysisk vold fordelt på graden af forebyggelse på arbejdspladsen.

Blandt de medlemmer, der angiver, at arbejdspladsen slet ikke prioriterer forebyggelse, har 4 ud af 10 (42 %) oplevet fysisk vold inden for det sidste år. Den tilsvarende andel er hver femte (20 %) blandt de medlemmer, der angiver, at arbejdspladsen i høj grad prioriterer arbejdsmiljøproblemer.

Udvikling i vold og trusler over tid

Det har desværre ikke været muligt at undersøge, om medlemmernes oplevelser af vold og trusler på arbejdspladsen er steget eller faldet, fordi spørgsmålet ikke er stillet på samme måde tidligere.

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført fra 15.-27. april 2015.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle 4.524 erhvervsaktive medlemmer af FOAs elektroniske medlemspanel. Spørgsmålene er stillet til medlemmer fra alle sektorer. Der blev udsendt én påmindelse i dataindsamlingsperioden.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen er FOAs erhvervsaktive medlemmer (populationen). Da det kun er et udsnit af FOAs erhvervsaktive medlemmer, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser af data forbundet med en statistisk usikkerhed.

Alle sammenhænge og forskelle, der trækkes frem i notaterne om arbejdsmiljø er testet statistisk signifikante på et signifikansniveau på minimum 95 %. Hermed kan vi med minimum 95 % sikkerhed sige, at der er tale om statistisk sikre sammenhænge og forskelle og ikke blot tilfældigheder. I tilfælde, hvor det kun er specifikke sammenhænge og forskelle i figurer, der er statistisk sikre, er det angivet i figurnoter og tekst.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev alle 4.524 erhvervsaktive medlemmer i FOAs medlemspanel inviteret til at deltage i undersøgelsen. Blandt disse viste 122 e-mailadresser sig at være uvirksomme, så det reelle antal inviterede var 4.402.

2.408 medlemmer, svarende til 55 procent, gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist. 52 procent svarede på alle spørgsmål, mens 3 procent afgav nogle svar.

Repræsentativitet og vægning af data

Medlemspanelet er ikke fuldstændigt repræsentativt for FOAs medlemsgruppe, og dertil er der ikke de samme svarprocenter blandt alle medlemsgrupper. I forhold til alder er især de yngre aldersgrupper i undersøgelsen underrepræsenteret i forhold til FOAs erhvervsaktive medlemmer, og det samme gælder for medlemmer i Kost- og Servicesektoren og Teknik- og Servicesektoren. Det har vi forsøgt at tage højde for, ved at vægte data for sektor og alder, så fordelingen i stikprøven svarer til fordelingen blandt FOAs erhvervsaktive medlemmer.

Aldersvægningen er lavet ud fra følgende aldersgrupper: under 40 år, 40-44 år, 45-49 år, 50-54 år, 55-59 år og over 60 år.

I beregningen af sektorvægte er der set bort fra medlemmer uden sektor. De få medlemmer i stikprøven uden sektor har blot vægten 1.